

Regenboogbeleid 2019 – 2022

Lokale aanpak gericht op het verbeteren van de veiligheid, sociale acceptatie en weerbaarheid van LHBTI

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Feiten en cijfers	4
3	Terugblik 2016 – 2018	6
4	Speerpunten 2019 – 2022	8
5	Financiën	12

Purmerend, mei 2019

1 Inleiding

Iedereen moet zichzelf kunnen zijn in onze stad en mag dit ook laten zien. Wij tolereren niet dat deze vrijheid wordt beperkt en zullen discriminatie en geweld op grond van welk aspect nooit accepteren. Deze gedachte vormt de basis van ons regenboogbeleid.

Sinds 2012 is Purmerend één van de ruim veertig gemeenten in Nederland die actief is in het vergroten van de veiligheid en sociale acceptatie van lesbiennes, homo's, biseksuelen, transgender en intersekse personen (LHBTI). Al deze gemeenten dragen de titel: regenboogstad.

Onlangs ondertekenden we samen met de overige gemeenten een intentieverklaring met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap waarmee we ons de komende vier jaar opnieuw regenboogstad mogen noemen. Samen met partners, vrijwilligers en inwoners wordt beleid gemaakt en uitgevoerd om discriminatie te bestrijden en een veilige omgeving te bevorderen. De dialoog met elkaar voeren en mensen 'raken' vormen de kern van het beleid. In dit document staat beschreven hoe en met wie we dat gaan doen.

Voor dit meerjarenprogramma is € 20.000,- opgenomen in de meerjarenbegroting van de gemeente Purmerend. Dit bedrag wordt de komende vier jaar aangevuld met € 20.000,- van het Rijk waarmee het totaalbudget op € 40.000,- komt.

2 Feiten en cijfers

Mensen die LHBTI zijn of die gevoelens hebben staan nog steeds voor extra uitdagingen in vergelijking met anderen. Landelijk onderzoek wijst uit dat zij vaker te maken hebben met negatieve reacties, pesten en geweld. Op basis van deze gegevens beschrijven we de context van de Purmerender LHBTI's.

Aantallen

Zes op de honderd Nederlanders is homoseksueel, lesbisch of biseksueel en leeft ook zodanig, blijkt uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP). In Purmerend zou het gaan over 4600 inwoners. Dat aantal zegt overigens niets over het aantal mensen dat zich aangetrokken voelt tot hetzelfde geslacht, dat ligt veel hoger. Daarnaast geeft vijf op de honderd mensen aan zich transgender te voelen. Zij ervaren een ambivalente genderidentiteit en voelen zich niet of niet altijd thuis in het lichaam waarin ze zijn geboren.

Acceptatie

Nederland behoort tot de landen in Europa die het meest positief over homoseksualiteit denken. In 2016 meldde het SCP dat 93% van de Nederlanders positief over homo- en biseksualiteit denkt. Over transgenders denkt 90% positief. Die houding is positiever geworden als de cijfers worden vergeleken met tien jaar geleden; en dat geldt ook voor ouderen en religieuze groepen. Desondanks zijn er nog steeds onderwerpen waar mensen meer problemen hebben. Zo worden twee zoenende mannen of vrouwen in de openbare ruimte nog altijd als meer aanstootgevend ervaren dan wanneer een man en vrouw met elkaar zoenen.

Onder sommige bevolkingsgroepen is de houding ten opzichte van LHBTI's duidelijk negatiever, namelijk onder jongeren, mannen, lager opgeleiden en groepen met een religieuze overtuiging. Somalische, Marokkaanse, Turkse of Poolse Nederlanders hebben daarnaast vaker dan autochtone Nederlanders moeite met het feit dat homoseksuelen met elkaar mogen trouwen of bijvoorbeeld samen een kind opvoeden. Dat percentage ligt vaak twee tot drie keer zo hoog. Dit maakt het voor bi-culturele LHBTI's vaak ingewikkelder en moeilijker om in de thuissituatie uit de kast te komen. Ze staan tussen twee vuren en willen loyaal zijn naar hun familie en hen niet kwetsen, maar tegelijkertijd zichzelf kunnen zijn.

Transgender personen

Ongeveer een vijfde van de Nederlanders vindt dat er iets mis is met mensen die zich niet duidelijk man of vrouw voelen en gaan liever niet om met mensen van wie niet duidelijk is tot welk geslacht zij zich rekenen. In het openbaar hebben transgenders dan ook veel vaker te maken met geweld en negatieve reacties. Het onderzoek 'Transgender personen in Nederland' (2017) stelt vast dat deze groep mensen in een sociaaleconomisch kwetsbare positie verkeert. Ze hebben veel vaker een laag inkomen en zijn veel vaker werkloos of arbeidsongeschikt. Dat komt vooral door gebrek aan steun, discriminatie op de arbeidsmarkt, te weinig weerbaarheid bij transgenders zelf en negatieve opvattingen over het eigen trans-zijn. Wat regelmatig leidt tot gevoelens van eenzaamheid, psychische problemen en suïcidaliteit.

Intersekse personen

Het SCP schat dat 1 op de 200 mensen een intersekse conditie heeft. Toch is er heel weinig over bekend. Intersekse gaat niet over seksuele oriëntatie of genderidentiteit.

Intersekse is een variatie op wat als de mannelijke of vrouwelijke sekse wordt beschouwd. Bijvoorbeeld meisjes geboren met XY-chromosomen en jongens met XX-chromosomen. Of jongetjes met een vagina en meisjes met een clitoris die zo groot is als een kleine penis. De variatie tussen intersekse personen is groot. Soms is al vanaf de geboorte bekend dat er sprake is van een intersekse kind. Maar er zijn ook mensen die niet weten dat ze een intersekse conditie hebben. Zij kunnen hun hele leven kampen met onbegrepen lichamelijke of geestelijke klachten.

Net als LHBT's hebben ook intersekse personen last van stigmatisering, schaamte en gevoeligheden rondom (zelf)acceptatie, relatievorming, seksualiteit en het wel of niet krijgen van kinderen. Wij voegen daarom de 'i' toe aan LHBT.

Jongeren

Jongeren die lesbisch, homo- of biseksueel zijn staan ook voor extra uitdagingen. De helft van deze jongeren die een coming out achter de rug hebben, krijgen te maken met gepest of andere negatieve reacties vanwege hun geaardheid. Ze geven hun leven een zesje, tegenover een acht min voor heteroseksuele jongeren, aldus het SCP in 2015. Ze doen ook vijf keer vaker een zelfmoordpoging in vergelijking met hun heteroseksuele leeftijdsgenoten. Onder transgenders ligt dat aantal nog hoger. Cruciaal is de reactie van anderen op de coming out en in hoeverre deze jongeren kunnen rekenen op meerdere mensen wanneer zij problemen ervaren.

Redenen genoeg om te blijven werken aan acceptatie en het bieden van een veilig leefklimaat in Purmerend.

3 Terugblik 2016 – 2018

De afgelopen jaren is gebouwd aan een lokale aanpak om de veiligheid, sociale acceptatie en weerbaarheid van LHBTI's te verbeteren.

Met name in het voortgezet onderwijs is hard gewerkt aan het bespreekbaar maken van seksuele diversiteit en genderidentiteit. Dit is enerzijds gedaan door de inzet van jongerenwerkers van Clup Welzijn en medewerkers van Bureau Discriminatiezaken, en anderzijds via interactieve toneelvoorstellingen die de discussie lostrokken. Dit programma werd aangevuld met de inbreng van vrijwilligers en ervaringsdeskundigen van Stichting Roze en Regenboog en Stichting Transgenders Noord Holland die in gesprek gingen met leerlingen. Er is gewerkt aan wederzijds begrip, een betere sfeer en meer openheid. Het aantal jongeren dat vervolgens het vertrouwen heeft gekregen om uit de kast te komen, is gegroeid. Scholen die meewerken zijn enthousiast en ook door alle voorlichters en ervaringsdeskundigen wordt de inzet positief ervaren.

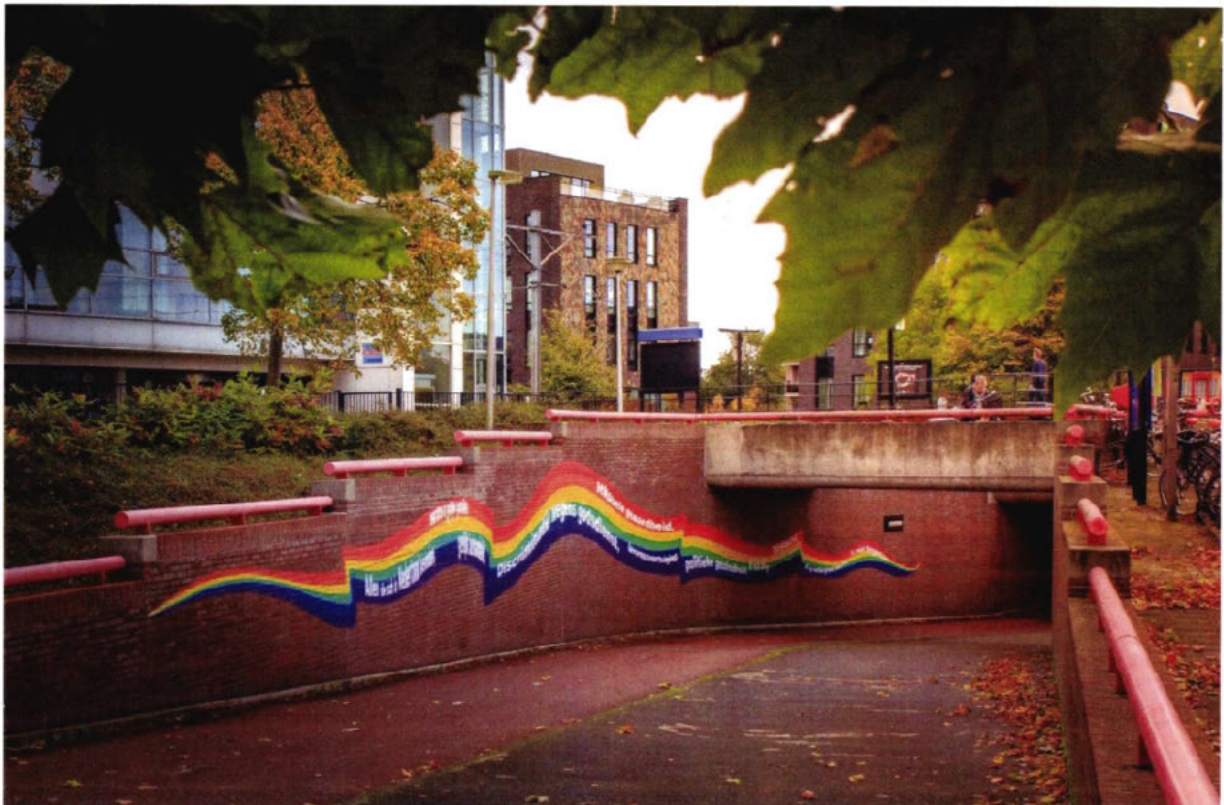
Oudere LHBTI's die te maken krijgen met de Stichting Wonen en Zorg Purmerend en De Zorgcirkel moeten weten dat zij zich thuis kunnen voelen bij de locaties van de welzijnsorganisaties. De Stichting WZP voert daar actief beleid op en heeft sinds 2013 het keurmerk: [de Roze Loper](#). De Zorgcirkel gaat daar ook mee aan de slag.

Daarnaast organiseren Stichting Roze en Regenboog en Stichting Transgenders Noord Holland activiteiten voor Purmerender LHBTI's en hun omgeving. Zo kunnen jongeren bijvoorbeeld sinds het voorjaar van 2017 terecht bij [bijeenkomsten](#) begeleid door vrijwilligers van ReR en is er elke maand een [contactavond](#) van TNH waar transgenders in een veilige omgeving bij elkaar kunnen komen voor contact en gezelligheid.

Andere activiteiten van de afgelopen periode betreffen onder meer voorlichtingen aan de sociale wijkteams, roze kerkdiensten en film- en theatervoorstellingen. Spurd is een belangrijke samenwerkingspartner met wie jaarlijks een [regenboogvoetbaltoernooi](#) wordt georganiseerd en met Cultuurhuis Wherelant is een atelier verzorgd waar LHBTI-jongeren via cultuur aan de slag konden gaan met genderexpressie.

Op het gebied van zichtbaarheid wordt sinds 2017 de maand oktober omgedoopt tot regenboogmaand. Gedurende de hele maand oktober worden er verschillende activiteiten en evenementen georganiseerd door allerlei organisaties in stad. Van kerkdiensten en theatervoorstellingen tot filmavonden en dialoogsessies. Hoogtepunt van de maand is de Nationale Coming Out Dag op 11 oktober waar op steeds meer plekken in de stad de [regenboogvlag](#) wordt gehesen. In 2017 werd op die een [regenboogkunstwerk](#) bij het station geopend, zodat Purmerend permanent uiting geeft aan het feit dat de stad een regenboogstad is.

4 Speerpunten 2019 – 2022

Voor de komende jaren gaan we door op de ingeslagen weg. Het Regenboogbeleid 2019 – 2022 is tot stand gekomen in samenspraak met het LHBTI-netwerk in Purmerend. Ook is een dialoogavond georganiseerd tijdens de regenboogmaand vorig jaar, waar is gevraagd naar input en ideeën. En hebben betrokken partijen een meerjarenplan ingediend.

We focussen op de volgende thema's:

Jongeren

Elk jaar gaan honderden kinderen voor het eerst naar een middelbare school in Purmerend. Uit onderzoek van Movisie en Universiteit van Amsterdam (2018) blijkt dat bijna de helft van de LHBTI-leerlingen op school wordt uitgesloten wegens hun seksuele oriëntatie of gender identiteit. Ze worden expres buitengesloten door anderen en er worden veel roddels en leugens over hen verspreid. Een op de vijf had te maken met licht of zwaar geweld.

Jongeren die met incidenten te maken hebben en dit melden bij een leraar of vertrouwenspersoon, vinden dat de school daar doorgaans niet adequaat op reageert. Het gevolg is dat deze leerlingen zich vijf keer vaker dan gemiddeld eenzaam voelen. Een veilig schoolklimaat helpt om leerlingen zich veilig te laten voelen en daarover gaan we in gesprek met de scholen.

Voor ons is het belangrijk dat jongeren positieve informatie over seksuele diversiteit en genderidentiteit kunnen krijgen. Die informatie helpt namelijk bij het vinden van steun en bij het kunnen nemen van beslissingen rond een eventuele coming out.

Iedere school een GSA

Mede om deze reden zijn op ongeveer 80 procent van alle middelbare scholen in Nederland GSA's actief. De letters GSA staan voor Gender and Sexuality Alliance. Het zijn clubjes van LHBTI-leerlingen en bondgenoten die zich inzetten voor een school waar mensen zich vrij voelen om te zijn wie ze zijn. Uit onderzoek blijkt dat vmbo-leerlingen die LHBTI zijn in een GSA meer steun ervaren, meer zelfvertrouwen ontwikkelen en meer vriendschappen sluiten.

In Purmerend zijn op dit moment geen actieve GSA's aanwezig. De Stichting Paarse Vrijdag Krant gaat de komende periode aansluiting zoeken bij leerlingen, leraren en schoolleiders van alle middelbare scholen in Purmerend. Het doel is om leerlingen met elkaar te verbinden en de behoeften van de school in kaart te brengen. Voor de komende vier jaar zal de Stichting daarvoor activiteiten ontplooiën in Purmerend om zo een bijdrage te leveren aan een veilig schoolklimaat.

We willen dit laten aansluiten op het aanbod van voorlichtingen en theatervoorstellingen waarmee we seksuele diversiteit en genderidentiteit een plek geven op school. We stellen iemand aan om dit proces te coördineren en samen met de partners in de stad de verbinding met het onderwijs aan te gaan.

Daarnaast blijven we met Stichting Discussiëren Kun Je Leren samenwerken rond Paarse Vrijdag. Op deze tweede vrijdag in december dragen leerlingen en leraren

paarse kleding en laten zij op die manier zien dat zij tegen homo- en transfobie zijn. Het programma van de Stichting bestaat uit workshops waarbij scholieren worden uitgedaagd om met elkaar in gesprek te gaan op basis van mensenrechten en vragen als 'Is het je eigen keuze op wie je verliefd wordt'. De reeks eindigt in een Mensenrechtenbattle, de afgelopen jaren georganiseerd in P3.

Wat gaan we doen

- We stellen jongeren op alle middelbare scholen in Purmerend in de gelegenheid om een GSA op te richten en ondersteunen hen hierin.
- We vragen jongeren die zich hebben verenigd in een GSA om jaarlijks advies te geven aan de gemeente over het regenboogbeleid. Doen we wat nodig is?
- In 2019 en 2021 wordt de Paarse Vrijdag Krant met een Purmerends katern uitgereikt aan alle middelbare scholieren in Purmerend.
- Jongeren kunnen maandelijks terecht bij In&Out, de ontmoetingsplek voor jongeren in Purmerend en omgeving.
- Samen met Spurd wordt in 2019 een speciaal sportprogramma ontwikkeld voor LHBTI-jongeren, bedoeld als suïcidepreventie-instrument. Het LHBTI-netwerk van Purmerend is daarvoor getraind in het signaleren en bespreekbaar maken van zelfmoordgedachten.
- We organiseren net als voorgaande jaren in de maand december met Stichting Discussieren Kun Je Leren workshops op verschillende scholen die leiden tot een Mensenrechtenbattle in P3.
- Op basis van de gesprekken met het onderwijs creëren we een samenhangend aanbod van voorlichtingen, evenementen en theatervoorstellingen voor scholen.
- We blijven voorlichtingen en theatervoorstellingen organiseren op scholen.
- We stellen iemand aan om de verbinding met het onderwijs te maken.

Zichtbaarheid

We blijven ons de komende jaren sterk maken voor een Purmerend waar je jezelf kan zijn en dat ook mag laten zien. Samen met onze partners zullen we hier de komende jaren op verschillende manieren uiting aan blijven geven.

Oktober? Regenboogmaand!

Hoogtepunt blijft de jaarlijkse Coming Out Dag op 11 oktober. De dag is aanleiding geweest voor het netwerk in Purmerend om de maand oktober sinds 2017 om te dopen tot Regenboogmaand. In deze maand vinden er verschillende activiteiten plaats: van filmvertoningen in het Filmhuis, een roze kast in de Bibliotheek tot roze kerkdiensten en activiteiten voor de LHBTI-gemeenschap georganiseerd door Stichting Roze en Regenboog en Stichting Transgenders Noord-Holland.

Partijen in de stad worden gevraagd in deze maand speciale aandacht te geven aan seksuele diversiteit en genderidentiteit. In dat kader programmeert de Purmaryn met regelmaat een voorstelling en is het stadhuis jaarlijks een plek waar exposities een plek vinden. En is Spurd drijvende kracht achter het regenboogvoetbaltoernooi waar verschillende voetbalverenigingen spelen om de Regenboogbeker.

Alle activiteiten worden via social media en via de reguliere kanalen van alle partners onder de aandacht gebracht van een zo breed mogelijk publiek.

Wat gaan we doen:

- Regenboogvlag hijsen op Coming Out Dag. We stimuleren dat partners in de stad op 11 oktober dit voorbeeld volgen.
- Oktober is de regenboogmaand met tal van activiteiten en evenementen.
- Jaarlijks wordt een regenboogvoetbaltoernooi georganiseerd.
- Stichting Roze en Regenboog organiseert elke eerste maandag van de maand ReR Kitchen: een open avond in Heel Europa.
- Stichting Transgenders Noord-Holland organiseert maandelijks een contactavond.
- Samen met onder meer Bureau Discriminatiezaken zijn we begonnen met de voorbereidingen voor een expositie over de regionale LHBTI-historie.

Zorg, welzijn en werk

Jongerenwerkers, medewerkers van het loket werk en inkomen, maar ook sociaal werkers in de ouderenzorg of het wijkteam krijgen in hun werk te maken met Purmerenders die LHBTI zijn. Lang niet altijd heeft een zorg- of hulpvraag te maken met het LHBTI-zijn, maar het kan wel. Door daar niet bij stil te staan, vanwege onwetendheid, een blinde vlek of handelingsverlegenheid, kan dat er voor zorgen dat daarom niet aan de kern van het probleem wordt gewerkt. Het kan bijvoorbeeld gaan over roze ouderen die niet voor hun geaardheid uit durven komen, jongeren die rond blijven lopen met suïcidale gedachten of transgenders die het maar niet lukt een baan te vinden.

We willen de komende jaren daarom werken aan LHBTI-sensitiviteit in de domeinen zorg, welzijn en werk. Onze rol daarin is verbindend en faciliterend.

Een aantal voorbeelden:

- In 2019 wordt op initiatief van de gemeente de Tour d'Amour vertoond bij Stichting Wonen en Zorg Purmerend, de Zorgcirkel en Wonen Plus. Het doel is om de thematiek van roze ouderen zichtbaar en bespreekbaar te maken binnen de instellingen voor ouderenzorg. De organisaties worden gestimuleerd om te onderzoeken hoe roze vriendelijk zij zijn en zicht hebben op de verhalen van de ouderen die zij zien.

- Vanuit de signalen en kennis dat binnen bepaalde sportverenigingen niet altijd ruimte is voor seksuele diversiteit of genderidentiteit, is met Clup Welzijn, Spurd en de John Blankenstein Foundation onderzocht hoe op een positieve manier het gesprek hierover kan worden aangegaan. Het Regenboogvoetbaltoernooi is daar een resultaat van.
- Voor LHBTI's met een beperking is het vaak ingewikkeld om met anderen in contact te komen. Vanuit deze vraag is met Stichting Roze en Regenboog, de Prinsensichting en het netwerk zelf de maandelijkse ontmoetingsplek Café Pride ontstaan.

Wat gaan we doen:

- In 2019 vindt driemaal een uitvoering plaats van Tour d'Amour, een verhalenprogramma over en met roze ouderen.
- We gaan met scholen en maatschappelijke partners zoals Clup Welzijn en Wijken voor Welzijn in gesprek over LHBTI-sensitief werken en gaan aan de slag met acties die daaruit voortvloeien.
- We organiseren een sessie 'Contact met transgender personen in de publieke dienstverlening' voor medewerkers die mensen aan de balie of telefoon te woord staan. Zeg je 'meneer', 'mevrouw' of iets anders? Hoe ga je daar mee om.
- We informeren alle partners op het gebied van jeugd over de e-learning 'Jong en Transgender' van de Transketeers en JGZ Academie, omdat professional een belangrijke rol spelen in het helpen van deze kinderen en jongeren.

Samenwerking

De uitvoering van het beleid valt en staat met een goede samenwerking. Met de onze partners zijn de speerpunten en prioriteiten vastgesteld voor de komende jaren. Samenwerking en partnerschap zijn essentieel voor succes en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Investeren in een sterk LHBTI-netwerk van belangenorganisaties en zelfhulpgroepen levert in Purmerend veel resultaat op. De gemeente verbindt de verschillende lokale partijen en belangenorganisaties.

Dat geldt ook voor het verder bouwen aan een LHBTI-netwerk voor Purmerend. Het netwerk bestaat naast alle genoemde partners ook uit de contactpersoon van de politie voor Roze in Blauw, het jongerenwerk van Clup Welzijn, enkele betrokken inwoners en de afdeling communicatie van de gemeente.

Vanuit de [Brede Regeling Combinatiefuncties](#) biedt het Rijk de mogelijkheid om ook op het gebied van LHBTI innovatie in de samenwerking tussen scholen, instellingen en het LHBTI-netwerk te stimuleren. We gaan hier in 2019 mee aan de slag en stellen iemand aan die dit onderdeel opstart en dit samen met het LHBTI-netwerk aanvliegt. Voor 2019 is daarvoor € 10.000,- begroot.

Wat gaan we doen:

- Op regelmatige basis het netwerk bijeen brengen, een gezamenlijke agenda opstellen en uitvoeren.
- Versterken van het netwerk door nieuwe betrokkenen te werven.
- Gezamenlijk agendasetting.

5. Financiën

Voor de uitvoering van het beleidsveld Purmerend Regenboogstad zijn de jaarlijkse kosten € 40.000,-. In de meerjarenbegroting is daarvoor € 20.000,- opgenomen vanuit programma 2: Samenleving. Het Rijk vult dit bedrag jaarlijks aan met € 20.000,-.

Voor 2019 is € 10.000,- beschikbaar vanuit de Brede Regeling Combinatiefunctionaris, waarbij we inzetten op een vervolg in 2020.

Globaal zien de financiën er als volgt uit:

	2019	2020	2021	2022
Jongeren	28.000	28.000	28.000	28.000
Zichtbaarheid	8.000	8.000	8.000	8.000
Zorg, welzijn en werk	3.000	3.000	3.000	3.000
Samenwerking	1.000	1.000	1.000	1.000
Combinatiefunctionaris cq. verbinder	10.000	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
	50.000	40.000	40.000	40.000

